

**Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки**

**Факультет культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва**

**Галина Вахрамєєва
Іван Веремійчик**

ПИСАНКАРСТВО

Програма навчальної дисципліни

Луцьк – 2017

УДК 745:398.332.12(073)

ББК 85.125.9р30-2

В 22

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 2 від 18 жовтня 2017 р.)

Рецензенти:

Лесик О.В. – доктор архітектури, професор кафедри образотворчого мистецтва СНУ імені Лесі Українки.

Шиманський П.Й. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музично-практичної підготовки СНУ імені Лесі Українки.

Вахрамєєва Г.І. Веремійчик І.М.

В 22 Писанкарство: програма навчальної дисципліни / Галина Іванівна Вахрамєєва, Іван Маркович Веремійчик, // Навчально-методичне видання – Луцьк. Видавництво: Поліграфічний центр «Друк Формат» ФОП Покора І.О. // 2017. – (28) с.

Програма навчальної дисципліни «Писанкарство» розроблена відповідно до сучасних тенденцій освітнього процесу. Видання висвітлює структуру курсу «Писанкарство», плани практичних занять, форми та методи оцінювання навчальних досягнень студентів. В ході курсу студенти вивчають орнаментику та колористичні особливості української писанки, різноманітні техніки писанкового розпису.

Програма складена відповідно навчального плану підготовки бакалавра за напрямом 6.020205 «Образотворче мистецтво».

УДК 745:398.332.12(073)

ББК 85.125.9р30-2

©Вахрамєєва Г. І.,2017

© Веремійчик І.М., 2017

© Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки 2017

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Писанкарство» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму 0202 - Мистецтво, спеціальності 6.020205 - Образотворче мистецтво.

Писанкарство є одним із найдавніших видів українського народного декоративно-прикладного мистецтва, в якому яскраво відобразились усі сторони життя народу – історія, звичаї, вірування, естетичні вподобання, поетичне бачення світу, мрії про довершеність життя. Важливим є збереження та розвиток цього унікального виду декоративного мистецтва, як одного з найяскравіших культурних символів України.

Під час вивчення дисципліни, студенти вивчають регіональні особливості декорування та символіку орнаментальних мотивів в писанкарстві. У процесі виконання практичних робіт здобувають навички в традиційних та сучасних декоративних техніках оздоблення писанок.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є писанкарство як вид декоративно-прикладного мистецтва України.

Міждисциплінарні зв'язки: При підготовці робочої програми врахований принцип комплексного вивчення студентами спеціальних предметів, який передбачає оволодіння низкою інших спеціальних дисциплін, що забезпечують ефективне викладання предмета: У програмі використовуються міждисциплінарні зв'язки даної дисципліни з курсами «Декоративно-прикладне мистецтво», «Композиція», «Основи кольорознавства», «Живопис», «Історія мистецтва».

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:

1. Змістовий модуль (ЗМ) 1. Символіка української писанки.
2. Змістовий модуль (ЗМ) 2. Технологічні особливості виготовлення писанки.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

1.1. *Метою дисципліни* «Писанкарство» є: формування знань, умінь і навичок у писанкарстві, ознайомлення з орнаментикою та регіональними особливостями української писанки.

1.2. Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Писанкарство» є ознайомлення з орнаментальними та колористичними особливостями української писанки, вивчення їх регіональної специфіки, виявлення берегових властивостей та символічного змісту цього давнього виду народного мистецтва.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- історичні відомості про виникнення та розвиток писанкарства;
- сучасні тенденції у розвитку писанкарства;
- етно-регіональні особливості українських писанок;
- методику та послідовність виконання писанки у різних техніках та матеріалах.

вміти :

- правильно оцінювати та знаходити гармонійні пропорційні співвідношення всіх елементів орнаментального оздоблення писанки;
- володіти різноманітними техніками писанкового розпису;
- грамотно використовувати у творчій практиці традиційні та сучасні прийомами декорування писанок;
- володіти навичками створення сучасних декоративних інтер'єрних композицій з писанок.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться годин **72 / 2 кредити ECTS.**

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

(4курс 7 семестр)

Змістовий модуль I. Символіка української писанки

Тема 1. Історія становлення та розвитку писанкарства на Україні.

Писанкарство як один із найдавніших видів українського народного декоративно-прикладного мистецтва. Народні уявленнями про яйце як символ вічного відродження природи в дохристиянський період. Керамічні розписані яйця Київської Русі. Перші дослідження українських писанок. Колекції українських писанок у музеях Києва, Лубен, Львова, Кракова, Варшави. Атеїстична боротьба з писанкарством у 20—30-х роках ХХ ст. Відродження писанкарства після здобуття Україною Незалежності. Писанка в музейних зібраннях України та світу.

Тема 2. Символіка кольору та орнаментики писанки.

Орнаментика писанок. Поєднання знаків-символів та кольорової гами в писанкових орнаментах. Солярні символи. Геометричні, рослинні, зооморфні та антропоморфні символи в писанкарстві, їх символіка. Християнські знаки-символи. Символіка кольору в писанкарстві.

Тема 3. Писанка в системі вірувань та обрядів в Україні.

Традиційні вірування та обряди пов'язані з писанками та крашанками в Україні. Народні легенди, що розповідають про походження писанок. Особливості використання писанки у Великодніх обрядах у різних регіонах України. Правила та перестороги пов'язані з процесом виготовлення писанки.

Тема 4. Регіональні особливості декорування писанок.

Писанки різних регіонів України. Їх орнаментика, особливості кольорової гами. Писанки Волині, Слобожанщини, Бойківщини, Гуцульщини, Лемківщини Поділля, Полісся, Наддніпрянщини, Закарпаття.

Писанки за межами сучасних кордонів України – Курщині, Брянщині, Воронежчині, Холмщині, Підляшші. Писанка української діаспори.

Змістовий модуль 2. Технологічні особливості виготовлення писанки.

Тема 1. Техніки та матеріали в писанкарстві.

Різновиди технік писанкового розпису. Ознайомлення з інструментами та матеріалами в писанкарстві. Різноманітні типи писаків. Використання природних та анілінових барвників у писанкарстві. Знімання воску, лакування писанки.

Тема 2. Традиційні техніки писанкового розпису.

Двоколірна, багатоколірна писанка. Крапанки. Різноманітні прийоми нанесення воскових цяток. Специфіка виконання «шпилькового» розпису. Лінійний восковий розпис. Писанки з відбіленим тлом. Техніка виготовлення писанки «шкробанки», «дряпанки». Мальованки.

Тема 3. Сучасні декоративні техніки в писанкарстві.

Писанки виготовленні методом травлення та вирізування. Використання для оздоблення писанок бісеру. Аплікація на яйці з текстилю, соломки, паперу. Технологія декорування писанок в техніці «декупаж». Традиційні хатні прикраси-обереги з писанок (дзвони, птахи, хрести, павуки, гердани). Писанка в сучасному інтер'єрі.

3. Форма підсумкового контролю успішності навчання визначається (в балах та за національною шкалою) як сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок з даного модуля, або ж заліку.

10 семестр – залік.

4. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу здійснюється за 100 бальною шкалою. Воно включає оцінювання студента за кожну тему, матеріалу запланованого на самостійне опрацювання, оцінку за ІНДЗ, оцінку за модульні контрольні роботи або підсумкову оцінку за залік. *Поточний* контроль загалом становить 40 балів за заліковий кредит, 10 балів з яких відводиться на індивідуальні завдання і 60 балів відводиться на *підсумковий* модульний контроль чи, за вимогою студента залік. Завданням поточного

контролю є перевірка розуміння та засвоєння студентом теоретичного матеріалу, практичних навиків, здатності примінити отримані знання з вивченої дисципліни.

Поточний контроль реалізується у формі оцінки на практичних заняттях, перевірки результатів виконання індивідуальних навчальних завдань, контролю засвоєння навчального матеріалу запланованого на самостійне опрацювання студентом.

Модульний контроль здійснюється у формі виконання студентом модульного контрольного завдання згідно затвердженого графіку. Контрольні модульні роботи з курсу «Писанкарство» проводяться як у письмовій формі так і у формі практичних творчих робіт. Заплановано дві контрольні роботи кожна з яких оцінюється в 30 балів.

ІНДЗ - Індивідуальне науково-дослідне завдання виконується на основі знань, умінь та навичок, одержаних під час лекційних та практичних занять. Згідно специфіки викладання курсу ІНДЗ має практичне спрямування та творчий характер роботи. (максимальна кількість балів 10):

Залік здійснюється у формі виконання творчої практичної роботи. Максимальна оцінка за залік - 60 балів.

**Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки**

**Факультет культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва**

**Галина Вахрамєєва
Іван Веремійчик**

ПИСАНКАРСТВО

Робоча програма навчальної дисципліни

Луцьк – 2017

Вступ

Робоча програма навчальної дисципліни «Писанкарство» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму 0202 - Мистецтво, спеціальності 6.020205 - Образотворче мистецтво.

Вивчення курсу «Писанкарство», що входить до складу професійно-орієнтованих дисциплін, є необхідною умовою для формування фахової майстерності спеціалістів у галузі образотворчої та декоративної діяльності.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця

1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 2	0202-мистецтво	Вибіркова	
	6.020205 - образотворче мистецтво		
Модулів 3	Образотворче мистецтво	Рік підготовки	4
Змістових модулів 2		Семестр	7
ІНДЗ: 1		Лекції год.	14
Загальна кількість годин 72		Практичні год.	18
Тижневик годин (для денної форми навчання) 10 Семестр аудиторних 2 самостійної роботи 1,2 індивідуальної роботи 1,2	бакалавр	Лабораторні год.	0
		Самостійна робота год.	20
		Індивідуальна робота год.	20
		Форма контролю:	10 с. - залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. *Метою дисципліни* «Писанкарство» є: формування знань, умінь і навичок у писанкарстві, ознайомлення з орнаментикою та регіональними особливостями української писанки.

2.2. Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Писанкарство» є ознайомлення з орнаментальними та колористичними особливостями української писанки, вивчення їх регіональної специфіки, виявлення берегових властивостей та символічного змісту цього давнього виду народного мистецтва.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- історичні відомості про виникнення та розвиток писанкарства;
- сучасні тенденції у розвитку писанкарства;
- етно-регіональні особливості українських писанок;
- методику та послідовність виконання писанки у різних техніках та матеріалах.

вміти :

- правильно оцінювати та знаходити гармонійні пропорційні співвідношення всіх елементів орнаментального оздоблення писанки;
- володіти різноманітними техніками писанкового розпису;
- грамотно використовувати у творчій практиці традиційні та сучасні прийомами декорування писанок;
- володіти навичками створення сучасних декоративних інтер'єрних композицій з писанок.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться годин **72 / 2 кредити ECTS.**

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1 (4курс 7 семестр)

Змістовий модуль I. Символіка української писанки

Тема 1. Історія становлення та розвитку писанкарства в Україні.

Писанкарство як один із найдавніших видів українського народного декоративно-прикладного мистецтва. Народні уявленнями про яйце як символ вічного відродження природи, в дохристиянський період. Керамічні розписані яйця Київської Русі. Перші дослідження українських писанок. Колекції українських писанок у музеях Києва, Лубен, Львова, Кракова, Варшави. Атеїстична боротьба з писанкарством у 20—30-х роках ХХ ст. Відродження писанкарства після здобуття Україною Незалежності. Писанка в музейних зібраннях України та світу.

Тема 2. Символіка кольору та орнаментики писанки.

Орнаментика писанок. Поєднання знаків-символів та кольорової гами в писанкових орнаментах. Солярні символи. Геометричні, рослинні, зооморфні та антропоморфні символи в писанкарстві, їх символіка. Християнські знаки-символи. Символіка кольору в писанкарстві.

Тема 3. Писанка в системі вірувань та обрядів в Україні.

Традиційні вірування та обряди пов'язані з писанками та крашанками на Україні. Народні легенди, що розповідають про походження писанок. Особливості використання писанки у Великодніх обрядах у різних регіонах України. Правила та перестороги пов'язані з процесом виготовлення писанки.

Тема 4. Регіональні особливості декорування писанок.

Писанки різних регіонів України. Їх орнаментика, особливості кольорової гами. Писанки Волині, Слобожанщини, Бойківщини, Гуцульщини, Лемківщини Поділля, Полісся, Наддніпрянщини, Закарпаття. Писанки за межами сучасних кордонів України – Курщині, Брянщині, Воронежчині, Холмщині, Підляшші. Писанка української діаспори.

Змістовий модуль 2. Технологічні особливості виготовлення писанки.

Тема 1. Техніки та матеріали в писанкарстві.

Різновиди технік писанкового розпису. Ознайомлення з інструментами та матеріалами в писанкарстві. Різноманітні типи писаків. Використання природних та анілінових барвників у писанкарстві. Знімання воску, лакування писанки.

Тема 2. Традиційні техніки писанкового розпису.

Двоколірна, багатоколірна писанка. Крапанки. Різноманітні прийоми нанесення воскових цяток. Специфіка виконання «шпилькового» розпису. Лінійний восковий розпис. Писанки з відбіленим тлом. Техніка виготовлення писанки «шкробанки», «дряпанки». Мальованки.

Тема 3. Сучасні декоративні техніки в писанкарстві.

Писанки виготовленні методом травлення та вирізування. Використання для оздоблення писанок бісеру. Аплікація на яйці з текстилю, соломки, паперу. Технологія декорування писанок в техніці «декупаж». Традиційні хатні прикраси-обереги з писанок (дзвони, птахи, хрести, павуки, гердани). Писанка в сучасному інтер'єрі.

4. Структура навчальної дисципліни

7 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лекц.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Символіка української писанки							
Тема 1. Історія становлення та розвитку писанкарства на Україні.	14	2	2		5	5	
Тема 2. Символіка кольору та орнаментики писанки.	8	2	2		2	2	

Тема 3. Писанка в системі вірувань та обрядів на Україні.	8	2	2		2	2	
Тема 4. Регіональні особливості декорування писанок.	10	2	4		2	2	
Разом за змістовим модулем 1	40	8	10		11	11	
Змістовий модуль 2. Технологічні особливості виготовлення писанки							
Тема 5. Техніки та матеріали в писанкарстві.	13	2	4		2	5	
Тема 6. Традиційні техніки писанкового розпису.	8	2	2		2	2	
Тема 7. Сучасні декоративні техніки в писанкарстві.	11	2	2		5	2	
Разом за змістовим модулем 2	32	6	8		9	9	
Усього годин	72	14	18		20	20	

5. Теми практичних занять

7 семестр
Змістовий модуль 1.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Історія становлення та розвитку писанкарства в Україні. Ознайомлення з інструментами та матеріалами для писанкарства. Підготовка барвників.	2
2	Тема 2. Символіка кольору та орнаментики писанки. Виготовлення писанки-крапанки за допомогою воску та анілінових барвників.	2

3	Тема 3. Писанка в системі вірувань та обрядів в Україні. Ознайомлення з технікою «шпилькового» розпису.	2
4	Тема 4. Регіональні особливості декорування писанок. Виготовлення писанок за зразками різних регіонів України, в техніці лінійного воскового розпису.	4
	Разом за змістовим модулем 1.	10

Змістовий модуль 2

№ з/п	Тема	Кількість годин
5	Тема 5. Техніки та матеріали в писанкарстві. Створення авторської писанки в змішаній кольоровій гаммі. (Гусяче яйце).	4
6	Тема 6. Традиційні техніки писанкового розпису. Виготовлення писанки способом витравлювання.	2
7	Тема 7. Сучасні декоративні техніки в писанкарстві. Оздоблення писанок сучасними декоративними техніками. (Декупаж, текстильна аплікація).	2
	Разом за змістовим модулем 2.	8

	Разом	18
--	--------------	-----------

6. Самостійна робота

7 семестр
Змістовий модуль 1.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Історія становлення та розвитку писанкарства на Україні.	5

	Підготовка барвників, видування та знежирювання яєць для майбутніх писанок.	
2	Тема 2. Символіка кольору та орнаментики писанки. Вивчення та замальовування елементів писанкової орнаментики.	2
3	Тема 3. Писанка в системі вірувань та обрядів на Україні. Опрацювання теоретичного матеріалу по темі.	2
4	Регіональні особливості декорування писанок. Вивчення та замальовування зразків писанок різних регіонів України.	2
	Разом за змістовим модулем 1.	11

Змістовий модуль 2

№ з/п	Тема	Кількість годин
5	Тема 5. Техніки та матеріали в писанкарстві. виготовлення писака для «шпилькового» розпису.	5
6	Тема 6. Традиційні техніки писанкового розпису. Вивчення та замальовування зразків писанок Волині.	2
7	Тема 7. Сучасні декоративні техніки в писанкарстві. Підготовка матеріалів для декорування писанок в сучасних техніках.	2
	Разом за змістовим модулем 2.	9

	Разом	20
--	--------------	-----------

7. Індивідуальні завдання.

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) з дисципліни «Писанкарство» виконується на основі знань, умінь та навичок, одержаних під час лекційних та практичних занять. Згідно специфіки викладання курсу ІНДЗ має практичне спрямування та творчий характер роботи.

Індивідуальне науково-дослідне завдання з дисципліни передбачає виготовлення декоративної великодньої прикраси-підвіски з писанок оздоблених у сучасній чи традиційній техніці за вибором студента .

На виконання ІНДЗ з дисципліни «Писанкарство» відведено 20 г.

8 . Методи навчання

В процесі вивчення курсу «Писанкарство» з боку викладача пропонується використовувати творчі, проблемно-пошукові методи, пояснювально-ілюстративні, самостійну та індивідуальну роботу студентів, дослідницький метод, а також практичні методи. На практиці викладач, як правило інтегрує методи різних груп, утворюючи універсальні методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної мети.

При проведенні занять з дисципліни «Писанкарство» доцільним є використання у навчальному процесі якомога більшої кількості ілюстративного матеріалу, мультимедійних засобів, та зразків творів декоративно-прикладного мистецтва.

Забезпечення систематичного, повного, точного і оперативного отримання інформації про навчальний процес, відбувається за допомогою способів діагностичної діяльності. Вони дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу. Викладання курсу згідно кредитно-модульної системи організації навчального процесу передбачає діагностику успішності навчання методами контролю. Контроль в свою чергу використовується у двох видах: поточному та підсумковому.

Засобами діагностики успішності навчання з курсу «Писанкарство» є перевірка творчих завдань на практичних заняттях, виконання самостійних завдань, та підсумковий контроль – залік, згідно навчального плану. *Поточна* модульна оцінка визначається як сума оцінок за певну навчальну діяльність протягом роботи на практичних заняттях, та самостійні завдання. *Модульний контроль* здійснюється у формі виконання студентом модульного контрольного завдання згідно затвердженого графіку. Програмою передбачено дві контрольні модульні роботи з курсу «Писанкарство», що проводяться як у письмовій формі, так і у формі практичної творчої роботи та оцінюються кожна у 30 балів.

Максимальна сумарна оцінка поточних оцінок – 40 балів. 60 балів відводиться на *підсумковий* модульний контроль чи, за вимогою студента залік.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Писанкарство» здійснюється за 100-бальною шкалою. Підсумковий бал (максимально – 100 балів) можна набрати двома способами з урахуванням балів набраних за результатами модульних контрольних робіт без здачі заліку та без врахування цих балів, але зі здачею заліку. В першому випадку поточна семестрова оцінка визначається, як сума трьох складових:

- Сумарної кількості балів за поточний контроль, що включає бали за аудиторні роботи та самостійну роботу студентів (максимально 30 балів);
- Оцінки за індивідуальне науково-дослідне завдання (максимально 10 балів);
- Сумарної кількості балів за модульні контрольні роботи (максимально 60 балів)

У другому випадку (якщо студент протягом семестру не набрав 60 балів за модульний контроль, або хоче підвищити свій рейтинг – ці бали не

враховуються) семестрова оцінка визначається як сума наступних трьох складових:

- Сумарної кількості балів за поточний контроль, що включає бали за аудиторні роботи та самостійну роботу студентів (максимально 30 балів);
- Оцінки за індивідуальне науково-дослідне завдання (максимально 10 балів);
- Оцінки за залік згідно навчального плану підготовки спеціаліста (максимально 60 балів).

Дисципліна «Писанкарство» є дисципліною по вибору ВНЗ. Вона читається для студентів спеціальності «Образотворче мистецтво» у 7 семестрі. Дисципліна «Писанкарство» має один заліковий кредит. Останній в свою чергу складаються із трьох модулів, а саме: модуль I - самостійні та аудиторні завдання поточного контролю; модуль II – ІНДЗ; модуль III - модульний контроль. У тому числі I та II модулі вміщують два змістових модулі.

Поточний контроль							Модульний контроль		Загальна кількість балів
Модуль 1				Модуль 2			Модуль 3		
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				ІНДЗ №1	МКР 1	МКР 2
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	10		
5	4	4	4	5	4	4			
									100

Поточний контроль загалом становить 40 балів за заліковий кредит, 10 балів з яких відводиться на індивідуальні завдання Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння студентом теоретичного матеріалу, практичних навиків, здатності примінити отримані знання з вивченої дисципліни. Поточний контроль реалізується у формі оцінки на практичних заняттях, перевірки результатів виконання індивідуальних навчальних завдань, контролю засвоєння навчального матеріалу запланованого на самостійне опрацювання студентом.

Передбачені програмою бали за тему студент може отримати набравши максимальну кількість балів за практичне завдання (3 бали) і бали за самостійну роботу -

за теми №2,3,4,6,7 по 1 балу, за теми №1,5 - по 2 бали.

Оцінювання за самостійну роботу проводиться згідно таких критеріїв:

(Змістовий модуль 1, 2) за теми №1, №5 максимально можна отримати по **2 бали**

2 бали за самостійну роботу ставиться, якщо студент повністю опрацював аудиторний матеріал, у повному обсязі та на високому рівні виконав пропоновану самостійну роботу відповідних тем.

1 бал за самостійну роботу ставиться, якщо студент опрацював аудиторний матеріал на належному рівні, виконав пропоновану самостійну роботу відповідних тем, допустивши деякі помилки

Студент не отримує бали у разі не виконання самостійних робіт відповідних тем.

(Змістовий модуль 1, 2) за теми №2, №3, №4, №6, №7 максимально можна отримати **1 бал**

1 бал за самостійну роботу ставиться, якщо студент опрацював аудиторний матеріал, та на належному рівні виконав пропоновану самостійну роботу відповідних тем.

Студент не отримує бали у разі не виконання самостійних робіт відповідних тем.

Оцінювання за практичні творчі роботи на лабораторних заняттях проводиться згідно таких критеріїв (максимальна кількість 3 бали):

3 – студент володіє системними професійними знаннями в повному обсязі та виконує всі завдання згідно до навчальної програми на належному рівні. Вміє самостійно обирати оптимальний варіант виконання завдання. Практичні роботи включають творчий підхід у композиційному і

колористичному трактуванні. Майстерно володіє різноманітними писанкарськими техніками. Робота повністю відповідає діючим якісним та кількісним показникам, або може бути кращий від них.

2 - студент з розумінням використовує основні професійні знання, в повному обсязі та виконує всі завдання згідно до навчальної програми. Виконує завдання з певними відхиленнями від поставлених вимог. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок і неточностей, які частково може виправити. Результат роботи в цілому відповідає якісним показникам.

1 – студент без достатнього розуміння відтворює компоненти професійних знань та недостатньо усвідомлено виконує основні технічні прийоми і технологічні операції. При виконанні роботи припускається помилок у колористичному та композиційному вирішенні, які самостійно виправити не може. Результат виконаної роботи не відповідає якісним показникам.

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) виконується на основі знань, умінь та навичок, одержаних під час лекційних та практичних занять. Згідно специфіки викладання курсу ІНДЗ має практичне спрямування та творчий характер роботи.

Оцінювання ІНДЗ проводиться згідно таких критеріїв (максимальна кількість балів 10):

9, 10 - Творча практична робота відповідає темі, виконана на гарному художньому рівні, технічно бездоганна, включає творчий підхід у композиційному і колористичному трактуванні.

7, 8 - Творча практична робота відповідає обраній темі, композиційно грамотна, з незначними технічними недоліками.

5, 6 - Творча практична робота відповідає обраній темі, але виконана на недостатньому художньому рівні. Технічно недосконала.

3, 4 - Творча практична робота частково висвітлює тему, виконана неохайно, не технічно.

2, 1 - Творча практична робота не висвітлює тему, виконана з грубими порушеннями у композиційному та колористичному трактуванні. Відсутнє знання техніки виконання.

Підсумкове оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у формі виконання студентом модульного контрольного завдання згідно затвердженого графіку. Контрольні модульні роботи з курсу «Писанкарство» проводяться як у письмовій формі так і у формі практичних творчих робіт. Оцінка за контрольну модульну роботу доводиться до відома студентів не пізніше семи днів після проведення. Оцінка за контрольну роботу вважається позитивною, якщо вона складає не менше 60% максимальної кількості балів. Перескладання модульної контрольної оцінки з метою її підвищення не дозволяється.

Модульна контрольна робота № 1. Проводиться у письмовій формі з метою виявлення якості засвоєння теоретичних питань у межах залікового кредиту. Максимальна кількість балів – 30. Оцінювання проводиться згідно таких критеріїв:

25 -30 балів студент отримує виконавши завдання на високому рівні. Відповіді повні, з використанням відповідних термінів і понять, присутні передбачені програмою, самостійність суджень, вміння навести приклади.

20-24 бали ставиться, якщо завдання виконане з дотриманням поставлених вимог, відповіді в цілому правильні, але присутнє не впевнене володіння термінами та поняттями, не повністю розкриті окремі моменти питань.

15-19 балів студент отримує виконавши завдання на достатньому рівні, проте, допущені окремі помилки. У відповідях відчувається неточне розуміння змісту, значення термінів і понять, упущена суттєва частина питань.

10-14 балів студент отримує виконавши завдання частково, допущені суттєві помилки в термінології. Відповіді не висвітлюють тему, завдання виконане з грубими помилками.

1-9 балів студент отримує виконавши завдання на неналежному рівні. Відсутнє розуміння термінології, студент не зміг розкрити зміст поставлених питань.

Питання модульного контролю контрольної роботи № 1:

1. Традиційні вірування та обряди пов'язані з писанками та крашанками в Україні.
2. Регіональні особливості декорування писанок.
3. Технологія та матеріали для написання писанок.
4. Гуцульська писанка.
5. Техніка воскового розпису писанок за допомогою писака.
6. Особливості виготовлення писанки-дряпанки.
7. Писанки Волині та Полісся.
8. Технологічні особливості виготовлення писанок в техніці витравлювання.
9. Домінантні мотиви орнаментики української писанки.
10. Технологія фарбування писанок природними барвниками.

Модульна контрольна робота №2 виконується у вигляді творчої практичної роботи і передбачає виготовлення декоративного великоднього віночка з писанок виконаних у традиційних техніках писанкарства.

Вимоги до творчої контрольної роботи: відповідність заданій темі, володіння основами декоративної композиції. Професійне володіння відповідними техніками. Тема і формат практичної роботи повинні бути вибрані в межах комплексної теми, що пропонується для усієї групи. Композиційно-колористичне вирішення роботи базується на основі

попередньо зробленого на практичних заняттях ескізу, узгодженого з викладачем.

Максимальна кількість балів – 30.

Оцінювання проводиться згідно таких критеріїв:

25 -30 балів студент отримує виконавши завдання на високому художньому рівні. Робота відповідає композиційним, колористичним характеристикам, чітко виконані всі завдання поставлені перед роботою. Присутнє грамотне використання засобів відповідних технік.

20-24 бали ставиться, якщо завдання виконане з дотриманням поставлених вимог, без суттєвих помилок, витримані кольорові відношення, композиція має характеристику закінченого твору, але допущено незначні технічні недоліки.

15-19 балів студент отримує виконавши завдання на достатньому рівні, проте, допущені помилки при виконанні завдання. Присутні помилки композиційного характеру, робота не цілком відповідає поставленим вимогам. В роботі допущено значні технічні недоліки.

10-14 балів студент отримує виконавши завдання частково, порушені вимоги виконання завдання, допущені суттєві помилки в композиційному вирішенні роботи. Порушена кольорова гармонія. Допущені суттєві технічні помилки Не дотримані вимоги щодо оформлення роботи.

1-9 балів студент отримує виконавши завдання на неналежному рівні, колористичне та композиційне вирішення роботи зроблене з грубими помилками. Допущені суттєві помилки, відсутнє розуміння поставлених навчальних завдань, студент не володіє навчальним матеріалом та не може відтворити в повній мірі передбачених технічних прийомів. Роботу виконано неохайно, не технічно.

Залік здійснюється у формі перевірки розуміння студентом програмного теоретичного матеріалу та виконання творчої практичної роботи. Для студента, що складає залік анулюються бали, набрані за модульні контрольні роботи. Завданням заліку є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, здатності творчого використання накопичених знань та навиків при виконанні практичної частини заліку. При оцінюванні практичного завдання заліку враховується розуміння принципів створення декоративної композиції, вміння грамотно використовувати виражальні якості матеріалу та підібрати відповідний колорит, володіння технікою та охайність у виконанні роботи. Максимальна оцінка – 60 балів.

Практична робота на заліку передбачає виготовлення декоративного великоднього віночка з писанок виконаних у традиційних техніках писанкарства.

Питання до заліку.

1. Орнаментика української писанки.
2. Символіка кольору в писанковому орнаменті.
3. Традиційні вірування та обряди пов'язані з писанками та крашанками в Україні.
4. Регіональні особливості декорування писанок.
5. Технологія та матеріали для написання писанок.
6. Гуцульська писанка.
7. Техніка воскового розпису писанок за допомогою писака.
8. Особливості виконання дряпанки.
9. Орнаментика і колорит писанок Волині та Полісся.
10. Технологія декорування писанок в техніці «декупаж».
11. Технологія виготовлення писанок в техніці витравлювання.
12. Техніка «шпилькового» розпису.
13. Фарбування писанок природними рослинними барвниками.

14. Писанки Поділля.

15. Творчість сучасних українських майстрів писанкарства.

Оцінювання проводиться згідно таких критеріїв:

50-60 балів студент отримує виконавши завдання на високому художньому рівні. Відповіді повні, з використанням відповідних термінів і понять, присутні передбачені програмою, самостійність суджень, вміння навести приклади. Творча робота відповідає композиційним, колористичним характеристикам, чітко виконані всі завдання поставлені перед роботою. Присутнє грамотне використання засобів відповідних технік.

40- 49 балів ставиться, якщо відповіді в цілому правильні, але присутнє не впевнене володіння термінами та поняттями, не повністю розкриті окремі моменти питань. Завдання виконане з дотриманням поставлених вимог, без суттєвих помилок, витримані кольорові відношення, композиція має характеристику закінченого твору, але допущено незначні технічні недоліки.

30-39 балів студент отримує виконавши завдання на достатньому рівні, проте, допущені помилки при виконанні завдання. У відповідях відчувається неточне розуміння змісту, значення термінів і понять, упущена суттєва частина питань. У творчій роботі присутні помилки композиційного характеру, робота не цілком відповідає поставленим вимогам. В ній допущено значні технічні недоліки.

20-29 балів студент отримує виконавши завдання частково, допущені суттєві помилки в термінології. Відповіді не висвітлюють тему, завдання виконане з грубими помилками. Порушені вимоги виконання творчого завдання, допущені суттєві помилки в композиційному вирішенні роботи. Присутні суттєві технічні помилки Не дотримані вимоги щодо оформлення роботи.

1-19 балів студент отримує виконавши завдання на неналежному рівні, відсутнє розуміння термінології, студент не зміг розкрити зміст поставлених

питань. Колористичне та композиційне вирішення творчої роботи зроблене з грубими помилками. Допущені суттєві помилки в технології, відсутнє розуміння поставлених навчальних завдань, студент не володіє навчальним матеріалом та не може відтворити в повній мірі передбачених технічних прийомів. Роботу виконано неохайно, не технічно.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

10. Методичне забезпечення

1. Білоус О. Сташук З. Школа писанкарства: Учбово - методичний посібник / Білоус О., Сташук З.-К.,1999. - 28 с.
2. Світ української писанки / [упорядкув., ст., пер. С. П. Сітько, Т. Є. Русанова.]. - К.: Кондор, 2005. - 96 с.
3. Кириченко М.А. Український народний декоративний розпис. / М.А. Кириченко - К.: Знання- Прес, 2006. - 228 с.
4. Манько В. Українська народна писанка / В. Манько. - Л. : Свічадо, 2001. - 46 с.
5. Селівачов М. Лексикон української орнаментики. / М. Селівачов – К.: Ред.вісника “АНТ”, 2005. – 399 с.

11. Список джерел

1. Гургула І. Народне мистецтво західних областей України. / І. Гургула – К.: Мистецтво, 1966. – 80 с.
2. Данченко О. Народні майстри. / О. Данченко – К.: Рад. шк., 1982. – 128 с.
3. Зелик С. Пише писанки бабуня, пише мама, пишу я: Альбом укр. писанок.- / С.Зелик - К. : Укр. центр нар. творчості, 1992. - 48 с.
4. Кара-Васильєва Т., Чегусова З. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю». / Т. Кара-Васильєва, З. Чегусова З. – К.: Либідь, 2005. – 280 с.
5. Кара-Васильєва Т. Творці дивосвіту. / Т. Кара-Васильєва – К.: Рад.шк.. 1984. – 175 с.
6. Найден О. Орнамент українського народного розпису: витoki, традиції, еволюція. / О. Найден - К.: Наукова думка, 1989.-162 с.
7. Онищук О. Писанки Чернігівщини. / О. Онищук // Писанка. - 1994.-№ 4-5.
8. Соломченко О. Писанки Українських Карпат / О. Соломченко. - Ужгород : Карпати, 2004. - 238 с.
9. Селівачов М. Українська народна орнаментика ХІХ-ХХ ст. (іконографія, номінація, стилістика, типологія). Дис. док. мистецтвознавства. / Селівачов М. - К.: вид-во НАН України, 1996. - 421 с.
- 10.Скорик М.М. З джерел писанкового орнаменту./ М.М. Скорик //Народна творчість та етнографія.-1988.- №4. - С.76
- 11.Скрипник Г. Етнографічні музеї України. / Г. Скрипник – К.: Наук.думка, 1989. – 303 с.
- 12.Тищенко О. Історія декоративно-прикладного мистецтва України (ХІІ–ХVІІІ ст.). / О. Тищенко – К.: Либідь, 1992. – 192 с.

Ресурси

1. www.education.gov.ua - сайт Міністерства освіти і науки України.
2. www.nbuv.gov.ua - сайт бібліотеки імені В.Вернадського.

Навчально-методичне видання

Вахрамєєва Галина Іванівна
Веремійчик Іван Маркович

Писанкарство

Програма навчальної дисципліни

Друкується в авторській редакції

Наклад 50 шт.

Луцьк: Вид-во -----2017